

Ties „Kultūros priemenės“ žurnalu palinkus

Metų pabaigoje, prieš didžiąsias šventes, savo skaitytojams ir vėl įteikėme kuklią dovaną – „Kultūros priemenės“ žurnalą. Po žaliais (šį kartą) viršeliais pamėginome sudėti, kas praėjusias metais buvo svarbu ir įsimintina. Be abejo, viskas netilpo, tačiau tai neliūdina – jeigu yra iš ko rinktis, vadinasi, esame pakankamai turtingi ir talentingais žmonėmis, ir gražiais dvasiniais polėkiais.

Dėkojame skaitytojams už gražius atsiliepimus. Keletas jų – Jūsų dėmesiui.

„Kultūros priemenės“ redkolegija

Palik vandens ir kitam

Danutė Grigaliūnienė

Mano rankose Kaišiadorių rajono laikraščio „Atspindžiai“ kultūrinio gyvenimo priedas Nr.12. Kaip mokinukė su testo pagalba tikrinasi savo žinias, taip aš perbėgau akimis pagal kalendorių pateiktą renginių, įvykių sąrašą.

UŽKLIUVAU už žodžio „mūsų“ pavadinime „2012 – ieji mūsų kultūroje“. Labai tiksliai. Mes, Kaišiadorių rajono gyventojai, esame visos Lietuvos dalis. Kas vyksta čia – vyksta Lietuvoje.

PRISIMINIAU. Į prisiminimų upę mane nuplukdė išsamus D.Nasevičienės straipsnis apie arkivyskupo Teofiliaus Matulionio gyvenimą „Tikras žmogiškumas ir gilus apsisprendimas aukotis dėl kitų“. 1980-aisiais įsiprašiau į Vilniaus restauratorių grupę, kuri vyko į Archangelsko sritį. Jų kelionės tikslas – susipažinti su tos srities istorinių paminklų, cerkvių, vienuolynų būkle, priežiūra. Skridome virš Archangelsko srities miškų. Matėsi iškirsti sklypai, kalėjimų barakų likučiai. Archangelske, o ypač tada, kai persikėlėme laivu į Solovkų salą, nors jau buvo 1980-ieji, į akis krito gyventojų skurdas, šimtasiūlės, džiovintas maistas, valkataujantys vaikai, šunys ir... arkliai. Pajūryje – ilgos džiovyklos, kuriose plevėsavo vėjyje džiovinamos jūržolės. Nuo jų sklido labai nemalonus kvapas. Neišsklaidė slogios nuotaikos labai graži gamta: milžiniški rieduliai, miškas, aukšti mėlynojai, skaidrūs ežerėliai salos viduryje. Galvoje kirbėjo vienintelė mintis: kaip čia žmonės išgyvena? Skačiau straipsnį – keliavau atgal į gyvenimą, į tuos laikus, kai mano tėtis kalėjo Lukiškių kalėjime, kai išgirdo nuosprendį – dvidešimt penkeri Vorkutoje ir penkeri – be teisės grįžti į Lietuvą. Tėtis pasakojo apie pasiaukojamą kunigų darbą kalėjime. Tai turėjo būti ne tiek fiziškai, kiek dvasiškai stiprūs žmonės.

SUŽINOJAU. Turėtų būti gėda gyventi Kaišiadoryse ir nieko nežinoti apie kaišiadorišką istorijos mokslų daktarą, VU Istorijos fakulteto archeologijos katedros dėstytoją Egidijų Šatavičių, žmogų, kuris jau nuo vaikystės domisi akmens amžiumi, kuris teigia, kad neįdomių radinių nebūna. Sužinojau, kad kelias į giliausius praeities klodus veda iš Kaišiadorių! Kas tai lėmė? Geografinė miesto padėtis? Gal ir tai turėjo įtakos. Belieka tik gerai įsižiūrėti į žemėlapi.

PRAŽIOPSOJAU. Jeigu jau likimas lėmė gyventi šitame mieste, tai privalai, žmogau, apie jį sužinoti kuo daugiau. Greit bus dvidešimt metų, kaip aš Kaišiadorių rajone. Pirmus dešimt – neturėjau laiko, nes „studijavau“ ūkininkės akademijoje. Mokiausi ūkininkauti... Dabar, kai jau penkti metai gyvenu pačiame mieste, stengiuosi plėsti savo akiratį. O štai foto parodoje apie 1965 – 1985 metų laikotarpį Kaišiadoryse nebuvo. Nemačiau. Labai gailiuosi. Paroda vyko vasario mėnesį, kai už lango žiema, kai nei kelionės, nei sodas, nei anūkės netrukdė... Bandau save nuraminti – tikriausiai, sirgau. Bet priduriu – kas nori, tas randa. Tai žodžiai iš straipsnio „Suspindėti kitoje šviesoje“. Apie parodas Švietimo ir kultūros paslaugų centre. Parašyta, kad parodų surengta daug – virš dvidešimties. Mano amžiaus žmonės išeina pasivaikščioti daugiausia dienos metu. Porą kartų atsitrenkiau į užrakintas duris. Gal todėl labai retai beužsuku. Bet tai tikriausiai tik mano problema.

SUSIMAŠČIAU. Su V. Nedzveckaitės trapiomis haiku eilutėmis
Sutrimitavę

Angelai nuplasnoja.